

Kagawa leggen getuigenis af van zijn groote be-
lezenheid, en onvervaard spreekt hij over de stu-
dies door hemzelf gemaakt over speciale onder-
werpen en over de wetenschappelijke vondsten
van natuuronderzoekers. Links en rechts grijpt hij
om zich heen bij het spreken en schrijven, in de
door hem bestudeerde boeken. Hier volgen ten
bewijze een paar voorbeelden uit den grooten
overvloed. „Professor T. H. Morgan uit Columbia
bestudeerde en classificeerde duizenden huis-
vliegen en ontdekte bij deze studie het beginsel
der synthetische evolutie”.⁷⁾ Iets heel anders:
„Hun die belangstellen in het voortbestaan na den
dood en daar graag wat weer van zouden willen
weten, zou ik willen aanraden het hoofdstuk over
„De onsterfelijkheid der ziel” te lezen in het mach-
tige werk van den Duitschen wijsgeer Kant. Het
boek heet: Kritiek der praktische Rede.”⁸⁾ Let
wel, ook deze raadgeving komt voor in een van
de evangelisatietoelagen! Zou het Woord Gods
hier niet meer op zijn plaats geweest zijn en zou
dat niet onderzocht moeten worden door degenen
tot wie Kagawa zich richtte?

Bovendien komen in Kagawa's boeken veel sta-
tistieken voor. Het verstrekken van cijfers is bij
Kagawa een tweede natuur geworden. Cijfers over
de aardbevingen, over de werkloosheid, over de
boerenfamilies, over de prostitutie kunt ge zonder
mankeeren in Kagawa's boeken vinden. Hij weet
hoeveel meisjes ieder jaar van het platteland in
de fabrieken in de steden gaan werken en hoe-
velen daarvan het eerste jaar reeds wegens ziekte
tot armoede en ellende vervallen. Hij weet het
aantal georganiseerde arbeiders en het aantal
werklozen, en ook in hoeverre de Marxistische
ideeën onder het volk aan invloed winnen.⁹⁾

Nu is het trekken van conclusies uit sta-
tistieken altoos min of meer riskant, maar
bovenal wanneer men met deze statistieken komt
op het terrein van de kerk. Dit bezwaar treedt in
de boeken van Kagawa heel duidelijk aan het
licht.

Rekening houdende met deze moeilijkheden wil-
len wij trachten in enkele artikelen een indruk te
geven van de theologische denkbeelden van Ka-
gawa. Om twee redenen moge echter een korte
levensschets voorafgaan: leer en leven zijn bij
dezen mensch ten nauwste verbonden en voorts
zullen wij tegelijk iets kunnen zien van Kagawa's
theologische ontwikkelingsgang.

H.-K.

H. M.

7) Levensvernieuwing, pag. 73.

8) Levensvernieuwing, pag. 117.

9) Vgl. Dr. Ir. H. G. van Beuskom, Kagawa en zijn be-
teekenis als sociaal en religieus hervormer van Japan, Alge-
meene boekhandel voor inwendige en uitwendige zending in
Den Haag, z.j. pag. 110.

UIT DE SCHRIFT

Het aanvullend gebed.

.... Maar Elia ging op naar de hoogte van
Karmel, en breidde zich uit voorwaarts ter
aarde; daarna leide hij zijn aangezicht tus-
schen zijne knieën.

1 Kon. 18:42 b.

Het is na het offer op den Karmel door Elia
en na het doden van de Baäl-priesters bij de beek
Kison een wonderlijk ding. Elia zegt wel tot
Achab: trek op, eet en drink, want er is een
geruisch van een overvloedigen regen; hij hoort
dus wel profetisch in zijn geest de nadering
van den regen, het beloofde verbondsgeschenk,
maar de zon blijft schijnen en de lucht veranderd
niet. Had die regen nu niet onmiddellijk moeten
komen? Is de Heere niet betrouwbaar? Heeft
Hij niet gezegd (1 Kon. 18:1) dat Hij regen geven
zou op den aardbodem? Ja, dat is ons geloofs-
uitgangspunt: de Heer is zoo getrouw als sterk.
Dus waarom komt de regen niet, nu de Heere
weer als God erkend is, vers 39, en nu de gruwel
onder Israël is weggedaan, de zondige baäl-cultus,
vers 40, waarom keert de Heere nu niet in gunst
tot Zijn volk weder, en bezoekt Hij Zijn erfvolk
niet met Zijn zegen?

Er heeft aan dit alles één ding ontbroken.
Het erkennen van den Heere, het wegdoen van
den gruwel der afgoderij is van de zijde van het
volk een opus operatum geweest, een verbonds-
gehoorzaamheid, waarbij men geloofde, dat de ver-
bondsgeen er automatisch mee meekomt.
Maar de verootmoediging des harten, het weder-
keeren tot den Heere met schuldbelijdenis, dat is
op den Karmel niet gezien. Zoover was Israël met
zijn koning ontwend aan den omgang met den
Heere, zoo weinig verstond het meer van de
vrees des Heeren, dat noch de koning, noch het
volk zagen, wat hier nog ontbrak, wat hier nog
den hemel gesloten hield, wat hier nog den vloek
deed branden, namelijk het gebed der ver-
ootmoediging.

Alleen Elia, de man Gods, de ambtsdrager, die
ziel het, die begrijpt het. Het werk is nog niet
af, de wederkeer van Israël is nog niet naar
het Woord Gods. Immers wij lezen in
2 Kron. 7 bij de inwijding van den tempel, dat

de Heere aan Salomo verscheen en tot hem zeide:
Ik heb uw gebed verhoord, en heb Mij deze plaats
verkoren tot een offerhuis. Zoo ik den hemel
toesluit dat er geen regen zij... en al mijn volk,
over dewelke Mijn Naam genoemd wordt, zich
verootmoedigen zal, en bidden zal en
Mijn aangezicht zoeken en zich bekee-
ren zal van hun booze wegen... zoo zal Ik
uit den hemel hooren, en hun zonden vergeven,
en hun land genezen. Maar dit heeft Israël nog
niet gedaan. Zij hebben op den Karmel den Heere
erkend, de afgoderij weggedaan, maar zij hebben
niet in verootmoediging tot God gebeden, en zoo
naar de geopenbaarde dingen den verbondsgeen
afgemaakt van den Verbondsgod. En dit heeft
Achab ook niet gedaan. Hij heeft er ook niets
van begrepen, wat zijn theocratische roeping wel
was op dit oogenblik. Hij heeft van David niets
verstaan in diens verootmoediging op den dorsch-
vloer van Arauna.

En zoo wordt ons Elia's handeling duidelijk. Hij
gaat bidden. En zijn gebed is het aanvullend
gebed om zóó den lande te verbidden, en den
vloek te doen ophouden. Als dit gebed niet ge-
beden wordt, dan blijft de zon stralen, en de
vloek branden, dan keert God nog niet terug
in gunst om de levensbronnen voor Zijn volk
weer te openen.

En als wij van Elia lezen, dat hij zich voor-
waarts ter aarde uitbreidde, dat hij dus op den
grond ging zitten, zijn knieën optrok, en zijn hoofd
tusschen zijn knieën legde, dan hebben wij hier
den man Gods, die zich voor het geheele
volk verootmoedigt voor den Heere, de man
Gods, die hier bidt als één voor allen, en schuld-
belijdenis doet, en zóó, conform het Woord Gods,
de belofte Gods lossmeekt van den Heere. Nu
Elia zich verootmoedigt voor geheel het volk, nu
wordt alles gedaan, wat de Heere van Zijn volk
vraagt: de erkenning van Zijn Naam, het weg-
doen van den gruwel, en de verootmoediging des
harten. Als Elia zal gebeden hebben, dan moet
de Heere hooren, want zóó heeft Hij Zichzelf
verplicht te luisteren naar Zijn volk.

Maar dit gebed der verootmoediging, dit aan-
vullend gebed moet volkomen zijn. De Heere
laat Elia zeven maal bidden. De Heere laat hem
dus een symbolische volkomenheid be-
reiken in zijn verootmoediging. Elia wordt dus
niet verhoord omdat zijn verootmoediging volko-
men is, maar omdat Elia aan Christus vooruit
gaat, omdat Christus straks komen zal. Als Chris-
tus gekomen is, dan zal gezien worden, waarom
het hier op den Karmel en over de velden van
Israël begon te regenen, en het leven weer begon
op te bloeien. Israël wordt aangezien in Hem.
En Zijn werk zal volkomen zijn. De erkenning
van den Naam des Heeren, de vervulling van
alle gerechtigheid en de volkomen verootmoedi-
ging. En Zijn verootmoediging zal zóó volkomen
zijn, dat Hij Zich laat verbrijzelen door den
Heere, om zóó als Verbondshoofd den verbonds-
geen los te werken voor al de Zijnen.

Omdat Christus komen zou, daarom wordt Elia's
gebed op den Karmel verhoord. Dus die regen,
die toen de velden verkwikt heeft, en weer leven
vergund heeft aan het volk Israël, die regen was
er om Christus' wil. En ons brood en
water is er ook om Christus' wil. Elke dag is er
vanwege de genade in Christus Jezus. Hoe zullen
wij ons dan dagelijks bekeeren tot God, om elken
dag te doen den wil des Vaders, Die in de he-
melen is! Alleen zoo is het waar: Zijn gunst
alom verspreid, zal bestaan in eeuwigheid.
H. v. d. B.

KERKELUK LEVEN

Nogmaals: de motie-Roermond-Venlo.

Verleden week merkte ik op, dat het van den loop
der dingen af zou hangen, of ik nog nader in bizon-
derheden zou treden in mijn bespreking van de motie-
Roermond-Venlo, en heigee er mee samenhangt. Aan-
gezien de gang van zaken me thans eenigermate duide-
lijk is, kom ik op de zaak terug, te meer, waar hij
precies zóó is, als ik verwachtte.

Wat allereerst opvalt, is dit, dat behalve „De Stan-
daard” ook nog andere bladen over het geval zwijgen.
In „De Heraut” geen woord er over. In het „Calvinis-
tisch Weekblad” precies evenzoo. In „Credo” niet anders.
Volgens de logica van Ds de Bondt (Den Haag-West)
(ik herinner me een artikel van hem in „Calvinistisch
Weekblad”), zou men nu kunnen zeggen: „tact, satis
laudant”, hetgeen ik maar wat vrij vertalen zal: dit zwij-
gen (ook van de bladen, waarin Ds de Bondt af en toe
spreekt, het zijn juist de drie genoemde...) is wel-
sprekend. Maar, ‘kan nog verkeerren, wie weet? Als
we de dagen van „Den Haag-West” ons herinneren,
is evenwel de „welsprekendheid” van het tot nu toe
zwijgen een welnig ontstellend.

Voorts trok het de aandacht, dat Dr W. A. van Es
in het „Geref. Kbl.” v. d. Geref. Kerk van Leeuwarden,
het volgende opmerkte:

In „De Reformatie” van 4 Febr. 11. is een „motie”
opgenomen van den ring Roermond-Venlo van de

vereniging voor H.O. op Geref. Grondslag, waarin
deze ring „uit hartelijke liefde” tot de V.U. „unaniem”
haar volstrekte afkeuring en diep leedwezen uitspreekt
over een „houding”, en zich voornemt deze zaak bij
het Prov. Comité aanhangig te maken.

Nu gaan we op de materiële bedoeling van deze
„motie”, welke we vrij duister vinden, niet in. Want
dan zouden we daarmee zelf een weg inslaan, welken
wij niet onbedenklijk achten.

We vragen alleen in allen ernst: is dit de weg?
Jaarlijks houdt de genoemde Vereniging haar jaar-
vergadering, waar niet alleen het jaarverslag be-
sproken wordt, en ieder lid der vergadering gelegen-
heid heeft wat daarmee samenhangt ter sprake te
brengen, maar de vergadering zelfs het recht van
enquête heeft (art. 11 Huish. Regl.).

De ring-organisatie, en alles wat daarmee samen-
hangt, heeft betrekking op de propaganda in de
correspondentschappen, „opdat van allen, die daarvoor
in aanmerking komen, een jaarlijkse bijdrage voor
de Vereniging wordt verkregen” (Instr. v. d. Ringen,
art. 2, Instr. Corr. art. 2). Er is geregeld contact met
de ringen onderling door de Prov. Comité's en door
deze met de Directeuren der Vereniging door half-
jaarlijkse vergaderingen.

Nu zullen we hier niet te scherp onderscheiden.
Wanneer een ring over andere dingen dan de pro-
paganda en in verband daarmee iets op het hart
heeft, is er door middel van de vergaderingen der
Prov. Comité's met de directeuren overvloedig ge-
legenheid deze in de organisatie onder de aandacht
der directeuren te brengen. Deze ring zegt dan ook
dit te willen doen. Hoewel streng genomen onze jaar-
vergaderingen de plaats zijn, waar deze dingen thans
behooren, en het toch wel opmerkelijk is, dat op de
laatste jaarvergadering over de geheele kwestie ook
zelfs geen kikk gegeven is.

Doch wat doet nu deze ring?

Hij bepaalt zich niet tot dezen normalen organisa-
torischen weg, maar begint de „zaak” maar alvast
aanstonds aan de publieke klok te hangen, en zendt
„zijn motie” aan „De Reformatie” toe. En dit in een
tijd, waarin men snakt naar middelen om dat publiek
geschrijf over dingen, die in besloten vergaderingen
thuis behooren, eens te doen ophouden.

We twijfelen natuurlijk niet aan de „hartelijke
liefde” tot de V.U. van dezen ring. Doch een beetje
meer bedachtzaamheid in de uiting van die liefde,
schijnt ons toch niet ongewenscht.

We zouden het dan ook om velerlei reden betreuren,
wanneer deze weg ook elders werd gevolgd.

Of alleen „De Reformatie” deze mededeeling van
den „eerst-ondergeteekende Ds J. Groen (niet de
secretaris)” heeft ontvangen, of dat andere bladen
zoo tactisch zijn geweest, daaraan tot hiertoe geen
aandacht te geven, weten we niet. In de bladen, welke
wij onder het oog kregen, merkten we, behalve in
„De Reformatie”, het bericht niet op. We kunnen
eventueel dien tact niet anders dan prijzen, ook met
het oog op het publieke decorum van onze kerken
en instellingen.

Tot zoover het stuk van Dr van Es.

Over wat hij voor „tact” en „decorum” houdt, zullen
we, wijl het nergens toe dient, maar niet van gedachten
met hem wisselen. Ik geloof, dat de publieke zaak
(publiek gemaakt ook van de zijde van Directeuren
der V.U.) het best in het openbaar kan behandeld wor-
den, en trek maar weer een parallel met de dagen
van Den Haag-West, toen elke minutieuze kerkeraad,
die het noodig vond zijn stem daarover te laten hooren,
zeker kon zijn van de attentie der groote pers.

Overigens houdt het m.i. geen steek, van dezen ring
Roermond-Venlo te verlangen, dat hij, als hij een
uiting wil doen, als welke vroeger wel met graagte
„een conscientiekreet” genoemd werd, daarmee wacht
tot de jaarvergadering. Niet alleen is het wenschelijk,
dat belangrijke stukken tevoren overwogen kunnen
worden, maar ook heeft de zaak haast. De brochure-
Prof. Hepp inzake de algemeene genade is verschenen
eind October, of begin November; ons nummer van
5 Nov. j.l. begint althans de bespreking er van. Thans
is het Februari. Volgens officiële aankondiging van
den uitgever (zie achterzijde der brochure), zouden er
nog twee brochures volgen; over het kerkbegrip en
wat daarmee samenhangt, en over het „objectivisme”.
Prof. Hepp deelde in zijn „woord vooraf”, gedateerd
September 1937, mede, dat „naar de vooruitzichten op
dit oogenblik, zoo de Heere wil, de andere spoediger
volgen zullen”. Het is thans de tweede helft van Fe-
bruari. In de maand Mei (1937) deden Directeuren der
V.U. de officiële mededeeling, waarvan de motie gewag
maakt. Er zijn dus ongeveer tien maanden
verloopen na deze publicatie. Een nieuwe brochure is
sinds verschenen; volgens Prof. Hepps voorwoord kan
het vervolg elk oogenblik verwacht worden. Kan men
nu aan de onderteekenaars der motie verwijten, dat zij
te haastig zijn? Ik geloof het niet. Zij hebben tot het
laatste toe gewacht; en zij hebben goede nota ge-
nomen van de publieke feiten. Daartoe rekent
ieder meelevend mensch, dat — in kwaliteit van pers-
redacteur, maar toch niet in staat, uit hun officiële
academische huid te kruipen — zoowel twee leden van
den academischen senaat der V.U. (de Professoren
Kuyper en Hepp) als één lid van het curatorium der
V.U. (Dr W. A. van Es, tevens curator van Kampen),
in het openbaar Prof. Hepps voortgaan met de brochure-
reeks hebben toegejuicht, ook ná de in Mei '37 geschiedte
publicatie van Directeuren. Deze heeren hebben blijk-
baar dié reactie op de publicatie van Directeuren en
op de interne vergadering, die aan de V.U. blijkt te zijn
gehouden in de maand Mei, wel „tactvol” geacht. Om
nog eens de woorden van curator Dr van Es te gebrui-
ken: zij allen (ook Dr van Es), hebben de publicatie
der jongste brochure willen „prijzen”, ook met het oog
op het publieke decorum van onze kerken en instellin-
gen”. Ik persoonlijk denk daar heel anders over; maar

dat doet de
„tact” en „p-
de motie R.
niet aan de
degenen, die
vragen ons
de noodige
van twee
over Prof. I.
rum” van s-
chures, ook

Men zal,

te zien, goet
zich nog een
deze week v.
ik die voor

Prof. He
genade. (X)

Overige

We zouden
bewijs”. Na

aan de beurs
in het gewe-
het: God re-

opgaan over
nu, zoo vras
en zonnesc

nen waarna
uit gratie sc
plichting me

zijn tocht on
uit 1 we
„In de Schi-

Over zoov
men niet las
slechts zinv
ik de onnoe

de wereld
zou hebben

„Hoe Prof. I
al het nood
mij voorbij

gratie, die
Omdat God

de geschied
loos laat, c
regenen en

mij op bl. 5
werk mat
schijn ook

opdracht; u
losmaken v
16:4). De v

en zonnesc
te stellen,
zelf aller

op, dat het
dan: „niet

Wat zijn
toch er teg

Hoe Prof.
Gaval 1

een paragn
tisch gevee

Beweerd w
verklaar” (

gemeene ol
(90). De re

ven. Op dit
van stelling

redacteur v
Bewijs?

Wel, Prof

„Gemeene
aan een we

van de „g
de hooglee
bl. 306. Ma

tificatie, w
De aangeh

die handel
van den

gaat dus

vraag, of m

en doeltrel

geschenk. I

het gaat ov

werp), terv

bemerkt, d

„praedicti

met dit j

(-resten) k

mensch eer

over zwijne

zoogdieren

woord han

gende men

teeren; dit

herleidt de

mensen?

heb ik geze

PUNT DEI

ik dit UIT

doch in de

MOET gew

gemeene g

men de c

Want op t

een paar :